

נא לא לדאוג. איש מהם לא יבצע חארא-קירי

חסרי האחריות

אם בכלל — לפני המוסדות האלה. אין הם אחראים לפני הציבור הרחב, הריבון הפיקטיבי של המדינה. בעת בחירתם, אין שום מישל לתכונות כמו כישרון, מנת-מישכל, התאמה לתפקיד. ברור שאיש מן האנשים האלה אינו מאמין שהוא אחראי לפני הציבור הרחב. ואכן, מדוע יתפתה להאמין בעיקרון מופרך שכזה? הוא אחראי לפני מי שמינה אותו. פירושו של דבר למעשה: אין הוא אחראי לפני איש.

מי שבחר בו. לא הציבור, לא הבוחר הפורמאלי, לא הכנסת, אלא המיסלגה.

מה, כאשר ררשו מהם לפתע, להסיק מסקנות אישיות?

במדינה שבה איש אינו אחראי לשום דבר לפני איש, מדוע תובעים רווקא מהם לקיים נורמה שאינה קיימת?

אני בא להטיל ספק בנחיצותן של מיפ-לגות. בהחלט לא.

במישטר הדמוקרטי-הפרלמנטרי, המיפלגות דרושות, כדי לארגן ולתעל את רצונם של ציבורי-אזרחים שיש להם אינטרסים שונים, ריעות שונות וגישות שונות. הצרה היא שמה שקרוי אצלנו **„מיסלגה“ דומה למיפלגות אמיתיות רק מבחינה חיצונית, אם בכלל.** היצורים הפוליטיים הקרויים אצלנו „מיפ-לגות“ הם בעלי מהות שונה לגמרי. הן ישויות מסוג אחר.

יתכן שהרבר נובע מן העובדה שהמיפלגות האלה היו קיימות (בשמות אחרים) זמן רב לפני שקמה המדינה, וזמן רב לפני שנוצר ככלל הציבור של אזרחי ישראל. המוני האזרחים, הם או אבותיהם, כאן לארץ שבה כבר היו קיימות המיפלגות האלה. רוב המיפלגות כמו עוד בחו"ל, באירופה, כאשר היישוב העברי בארץ-ישראל היה זעיר וחסר-חשיבות.

בהסתדרות הציננית היתה הריבונות תמיד בידי המיפלגות. אין בגוף זה חברים-יחידים. המיפלגות הן החברות בהסדרות הציניות. דגם זה הועתק למעשה ליישוב העברי, ועבר ממנו למדינה, כאשר זו קמה.

מאז נעשו הרבה שינויים קוסמטיים, אבל המציאות השילטונית הבסיסית לא השתנתה.

כפועל, במציאות, „בשטח“, הריבונות נשארה בידי המיפלגות. וזהו שורש הרע.

ה מיסלגה הישראלית היא יצור מיוחד במינו. אין יצור פוליטי דומה לו בשום מדינה אחרת.

המיקרה הקיצוני — אך המובהק ביותר — הוא הגוף הקרוי „המיסלגה הליברלית“. היא קיימת, באושר ובעושר, בלי חברים. בלי נחורים, בלי תורמים, בלי אידיאלוגיה, בלי עקרונות. אין היא זקוקה לכל אלה. היא לא התייצבה בבחירות מאז 1961. מזה שנות-דור, היא מהווה התאגדות של עסקנים, הפועלת באמצעות קנוניות והסכמים שאין לבוחרים שום השפעה עליהם. וממונת על-ידי המדינה.

אלם מיסלגה פיקטיבית זו הולשת על עמדות בעלות חשיבות מכרעת לגורל המדינה — האוצר ומישרד המימשל, חבריה מכריעים בענייני

ש לרדת לשרשי התופעה הזאת, כי יש בה המפתח להבנת המישטר הקיים כולו.

במדינה דמוקרטית, הריבון הוא העם. העם מפקיד את הריבונות שלו בידי בית-הנבחרים, וזה תובע מן המופקדים על ענייני-הציבור לשאת באחריות.

אם הפרלמנט אינו עומד במשימה זו, מסיק הריבון עצמו — העם — את המסקנות. פוליטיקאי הנושא באחריות לכישלון מחפיר — שלא לדבר על פשע, עבירה או מעשה-חשיתות — פשוט אינו נבחר מחדש.

בארץ אין התופעה הזאת קיימת כלל. בית-הנבחרים הישראלי — הכנסת — הוא גוף חסרי-כוחות וחסר-משמעות. השפעת הציבור

על הרכב הכנסת היא מינימאלית, ולמעשה פיקטיבית.

לא הציבור מרכיב את הכנסת, אלא מוסדות מיסלגתיים. הציבור קובע רק את ההרכב המיסלגתי של הכנסת. המיסלגות עצמן הן הקובעות את ההרכב האיש.

הכנסת אינה קובעת דבר, מפני שהרוב העצום של חברי-הכנסת פועל על פי הוראות מיפלג-בכנסת, אלא במוסדות מיסלגתיים סמויים. קל וחומר בימי כנסת הפועלת בעידן של „אחרות לאומית“.

לא העם ולא הכנסת הם הריבונים למעשה, לא הם מקורות העוצמה, ולא הם מוקרי-הכוח. העוצמה המעשית שוכנת במוסדות המיפלגות.

העוצמה המעשית היא הריבון. למעשה, המיפלגה היא הריבון.

על הרכב הכנסת היא מינימאלית, ולמעשה פיקטיבית.

לא הציבור מרכיב את הכנסת, אלא מוסדות מיסלגתיים. הציבור קובע רק את ההרכב המיסלגתי של הכנסת. המיסלגות עצמן הן הקובעות את ההרכב האיש.

הכנסת אינה קובעת דבר, מפני שהרוב העצום של חברי-הכנסת פועל על פי הוראות מיפלג-בכנסת, אלא במוסדות מיסלגתיים סמויים. קל וחומר בימי כנסת הפועלת בעידן של „אחרות לאומית“.

לא העם ולא הכנסת הם הריבונים למעשה, לא הם מקורות העוצמה, ולא הם מוקרי-הכוח. העוצמה המעשית שוכנת במוסדות המיפלגות.

העוצמה המעשית היא הריבון. למעשה, המיפלגה היא הריבון.

ש המאמינים כי ניתן לשנות מישטר פוליטי על-ידי איזשהו גימיק, איזשהו תרד-פתיאנט.

למשל: שינוי שיטת-הבחירות. קמה תנועה שלמה ומרשימה — ד"ש — שזאת היתה תביעתה העיקרית, וכמעט היחידה. מה קרה? תוך כמה חודשים הפכה התנועה למיפלגה ישראלית מן המניין, והתחילה להתנהג ככל שאר המיפלגות. וד"ש הוליד את שינוי, ועולם כמינהגו נוהג.

אין משנים עובדות-יסוד פוליטיות באמצעות תרופת-סלא. הפוליטיקה היא עניין של כוח.

הכוח מעניק מעמד, עוצמה אישית, עושר כספי.

המערכת המיפלגתית הקיימת בישראל מעניקה לרובות אנשים וזכויות-יתר על פני שאר האזרחים, ועל חשבונם. רק פתי גמור ואמין כי רבבות אלה יוותרו מרצון על זכויות-היתר שלהם. הם יילחמו בכל כוחם בכל שינוי, שיש בו כדי לערער את מעמדם.

האנשים האלה מהווים את המעמד השליט, את „המימסד“, אפשר לראות אותם באירועים הממלכתיים, במחלקה הראשונה של המטוסים, בהצגות-הבכורה, בתוכניות מוקד בטלוויזיה, אלה האנשים שיש להם „מקורכים“, מכוניות שרד והטבות מפליגות סמויות, (לצד משכורת רשמית צנועה, לרוב) הם שייכים למיפלגות שונות, בעלות ריעות שונות ומנוגדות, אך אלה אינן חשובות כלל. שמאל או ימין, סוציאליסט או קפיטליסט, נץ או יונה, חסיד ארץ-ישראל השלמה-החצי או חסיד האופציה הירדנית — מה זה משנה? זה טוב לבחירות, לבילבוול מוח הבוחרים.

במינון-הכנסת כל זה נעלם כלא היה. שם יש שבת-אויבים-יחד. כי מבחינת האינטרס האמיתי, תי, אחים הם. משותפות להם זכויות-היתר, ומשותף להם מעל לכל: חוסר גמור של אחריות לפני הציבור.

מ קובל לחשוב שחלה בישראל כשנים האחרונות התקרמות עוצמה. השרים וחברי הכנסת אינם נבחרים עוד על-ידי ועדות-מינויים אימות, אלא בתהליך דמוקרטי במרכזי-מיפ-לגות.

אז מה? במה זה דמוקרטי?

האם העובדה שפלוגי לא נבחר על-ידי ועדה של 25 עסקני-מיפלגות, אלא על-ידי מרכז המורכב מאלף עסקני-מיפלגות, משנה משהו? הרי גם אלף העסקנים האלה הם „ברובם אנשי-מנגנון מיקצועיים, המתפרנסים מן המיפלגה והמתקיימים עליה. מה הקשר בינם לבין רצון הציבור?

מוסדות מיפלגתיים אלה הם הממנים את השרים, את ראשי ההסתדרות והסוכנות היהודית, את הפקידים הבכירים בכל התחומים, את מנהלי רשות-השידור, את הדירקטורים של החברות הממשלתיות אדירות-העוצמה. כל הממונים הבכירים אחראים —

ירוש הדבר, פשוטו כמשמעו:

השרים, המנהלים את ענייני המדינה, אינם אחראים לפני העם, ואינם אחראים לפני הכנסת. הם אחראים לפני המוסדות המיסלגתיים, ולפניהם בלבד.

ואכן, היו בארץ התפטרויות. ויד בניגוריון הגדול נאלץ להתפטר ב-1963, כאשר ראשי מיפלגתו, מפא"י, החליטו שהוא מפריע להם. גולדה מאיר ומשה דיין נאלצו להתפטר באפריל 1974, כאשר מיפלגתם חששה שאיל תאבד בגללם את מעמדה כציבור. ואילו אריאל שרון לא נאלץ להתפטר מן הממשלה, גם אחרי הרוח הקטלני של ועדת-כהן, מפני שמיפלגתו המשיכה לתמוך בו.